

Tervise Arengu Instituudi pressiteade

9. aprill 2021

Eesti vähitõrje tegevuskava sai valmis

Sel nädalal kiitis vähitõrje tegevuskava juhtrühm heaks Eesti vähitõrje tegevuskava järgmiseks kümneks aastaks. Tervise- ja tööministrile kinnitamiseks esitatava tegevuskava eesmärk on vähendada vähijuhtude ja -surmade arvu ning parandada vähipatsientide elukvaliteedi. Terviklik kava hõlmab kõiki vähitõrje valdkondi alates ennetusest, diagnostikast ja ravist kuni vähijärgse perioodini inimese elus.

Igal aastal haigestub Eestis vähki ligi 8800 ja vähi tõttu sureb umbes 3800 inimest. Pahaloomulised kasvajad on meie inimeste surma põhjustes südame- ja veresoonehaiguste järel teisel kohal. Vähijuhtude hulk suureneb 2030. aastaks eeldatavalt 11 000-ni, mis ühelt poolt on tingitud rahvastiku vananemisest, kuid teisalt elustiilist tulenevate riskitegurite – näiteks rasvumise – mõjust. Seejuures ligi 40 protsenti vähijuhtudest on ennetatavad.

Eesti vähitõrje tegevuskava visioon ja pikaajalised eesmärgid on kooskõlas Euroopa vähivastase võitluse kavaga. Kolm suurt eesmärki on, et vähki haigestuks meil vähem inimesi, et inimesed elaksid pärast vähidiagnoosi kauem ja tervemana ning vähiga elavate inimeste elukvaliteet oleks parem.

Vähitõrje tegevuskava koostamist juhtinud Tervise Arengu Instituudi (TAI) epidemioloogia ja biostatistika osakonna juhataja Kaire Innos toob välja, et vähitõrje tegevuskava näeb ette elustiiliga seotud vähiriskide vähendamist, uute põlvkondade kaitset ulatuslikuma vaktsineerimisega ja vähi sõeluuringute tõhustamist. Kvaliteedi tagamiseks koondatakse vähidiagnostika ja -ravi vähikeskuste juhtimise alla. Lisaks parandatakse ravi kättesaadavust, tuues uued meetodid ja ravimid kiiremini patsiendini ja pakkudes teatud etappides ravi kodu lähedal. „Patsiendile ja tema lähedastele kavandatakse sotsiaalset ja psühholoogilist tuge ning vähist paranenutele järelkontrolli vähikeskuste ja esmatasandi koostöös,“ selgitas Innos. „Peaaegu väga oluliseks, et tavapäraste teemade kõrval leidsid eraldi käsitlust laste ja noorte vähk, hematoloogilised kasvajad, samuti toetus- ja taastusravi. Tähelepanu keskmes on terviklik vähiteekond selle kõigis aspektides,“

täpsustas Innos ja lisas, et tänapäevaseid parimaid praktikaid arvestav kava edendab teadusuuringute ja -saavutuste kiiret rakendamist.

Vähitõrje tegevuskava juhtrühma heakskiidu saanud tegevuskava esitatakse tervise- ja tööministrile kinnitamiseks. Pikaajalise vaatega tegevuskava alusel koostatakse detailsemad rakendusplaanid lühemateks perioodideks, tänavu esimese poolaasta jooksul valmib rakendusplaan aastateks 2021-2024.

Vähitõrje tegevuskava koostamisse panustas Sotsiaalministeeriumi ja TAI eestvedamisel üle 100 valdkonna eksperdi, sealhulgas perearstid, vähi diagnoosimise ja raviga tegelevad arstid ja teised spetsialistid, patsientide esindajad, teadlased, Tartu Ülikooli, Vähiliidu ja Haigekassa esindajad. Ettepanekuid koguti ka avaliku kaasamise käigus.

Lisainfo:

Tuuli Sokmann

teaduskommunikatsiooni juht

Tervise Arengu Instituut

Mob: +372 59 111 405

e-post: tuuli.sokmann@tai.ee

Vähitõrje tegevuskava prioriteetid 2021-2030

Vähki haigestub vähem inimesi

- Elustiiliga seotud vähiriski vähendamine
- Uute põlvkondade kaitse – vaktsineerimine vähki põhjustavate viiruste vastu
- Vähieelsete seisundite avastamine ennetavate sõeluuringute abil (emakakaela- ja soolevähk)

Inimesed elavad pärast vähidiagnoosi kauem ja tervemana

- Vähi võimalikult varane diagnoosimine igas vanuses patsientidel
- Parim võimalik ravi igale patsiendile – diagnostika ja ravi koondamine vähikeskuste juhtimise alla
- Ravi kättesaadavus lähtuvalt patsiendi vajadustest, sh kodulähedane ravi vähikeskuste koordineerimisel

Vähiga elavate inimeste elukvaliteet on parem

- Patsiendikeskne terviklik vähiteekond koos sotsiaalse ja psühholoogilise toega patsiendile ning tema lähedastele
- Vähist paranenute optimaalne järelkontroll vähikeskuste ja esmatasandi koostöös
- Elu pärast vähki – psühhosotsiaalne tugi ühiskonda naasmiseks